Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
DRI broj: 40113/20-031-358/14
Podgorica, 28. oktobar 2020. godine

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI I REVIZIJI PRAVILNOSTI POSLOVANJA MINISTARSTVA EKONOMIJE: PROGRAM ZAŠTITA INTELEKTUALNE SVOJINE ZA 2019. GODINU

(Konačni izvještaj)

Podgorica, oktobar 2020. godine

S A D R Ž A J

I MIŠLJENJE I PREPORUKE 3

II UVODNI DIO 5

1. Pravni osnov za vršenje revizije 5
2. Osnovni podaci o subjektu revizije 5
3. Vrsta revizije 9
4. Predmet revizije 9
5. Cilj revizije 9
6. Kriterijumi revizije 9
7. Metode vršenja revizije 11

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE 12

8. Računovodstvene evidencije 12
9. Planiranje i preusmjerenje sredstava 12
10. Finansijski izvještaji 13
11. Izdaci Ministarstva ekonomije – program Zaštita intelektualne svojine 13
    11.1 Pozicija 411 - Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca 14
    11.2 Ostala lična primanja 16
    11.3 Rashodi za materijal 16
    11.4 Rashodi za usluge 16
    11.5 Rashodi za tekuće održavanje 16
    11.6 Renta 16
    11.7 Ostali izdaci 16
    11.8 Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru 18
    11.9 Sudski sporovi 18

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu odluke broj: 40113/20-031-258, izvršila je reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Ministarstva ekonomije program: Zaštita intelektualne svojine odnosno nekadašnjeg Zavoda za intelektualnu svojinu za 2019. godinu i usklađenosti poslovanja sa zakonima, propisima i drugim aktima.
Nakon sprovedenih radnji državnih revizora i podnijetih zapisnika, Kolegijum, u sastavu Radule Žurić, član Senata - rukovodilac Kolegijuma i Zoran Jelić, član Senata – član Kolegijuma, na sjednici održanoj 28. oktobra 2020. godine, usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja
Ministarstva ekonomije program: Zaštita intelektualne svojine
za 2019. godinu

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije za finansijske izvještaje
Rukovodstvo subjekta revizije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje podataka u finansijskim izvještajima, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Ministarstva ekonomije program: Zaštita intelektualne svojine za 2019. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije i Međunarodnim standardima revizije za javni sektor (ISSAI i EUROSAI).
Cijenimo da su, revizijom pribavljeni revizorski dokazi, dovoljni i odgovarajući i da daju osnovu za izraženo revizorsko mišljenje.

FINANSIJSKOM REVIZIJOM Godišneg finansijskog izvještaja Ministarstva ekonomije program: Zaštita intelektualne svojine za 2019. godinu, utvrđeno je da su finansijski izvještaji pripremljeni u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja. Na osnovu činjeničnog stanja utvrđeno je da pogrešna prikazivanja, pojedinačno ili zbirno, nijesu materijalno značajna u odnosu na postavljene kriterijume za finansijsku reviziju, na osnovu čega nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje.**

REVIZIJOM PRAVILNOSTI je utvrđeno da Ministarstvo ekonomije program: Zaštita intelektualne svojine za 2019. godinu nije finansijske transakcije i poslovne aktivnosti u svim materijalnim aspektima uskladila sa zakonima i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Polazeći od konstatovanih propusta u revizorskom izvještaju, nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje,** cijeneći sledeće nalaze:

1. U postupku revizije je utvrđeno da su navedena preusmjeravanja izvršena u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti na osnovu pisanih zahtjeva Ministarstva ekonomije za preusmjeravanje sredstava broj 403-32/19-88 od 31. oktobra 2019. godine, zahtjeva broj 403-32/19-96 od 28. novembra iste godine i zahtjeva broj 403-32/19-100 od 10.decembra 2019. godine.

   Na osnovu navedenih zahtjeva Ministarstvo finansija je donijelo rješenja o izvršenju preusmjeravanja broj 03/17169 od 31. oktobra 2019. godine, broj 03-21807 od 13.decembra iste godine i rješenje broj 03-20134 od 13. decembra navedene godine.

- **Subjekat revizije je dužan da izvrši podrobnu analizu podataka o preusmjeravanjima sredstava u toku godine i obrazloženja zahtjeva za dodjelom budžetskih sredstava na početku godine, a u cilju donošenja zaključka o politici planiranja potrebnih sredstava programa Zaštita intelektualne svojine za narednu budžetsku godinu.**

2. Uvidom u službenu dokumentaciju utvrđeno je da Ministarstvo ekonomije ne podnosi poreskom organu obrasce IOPPD u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

- **Ministarstvo ekonomije je dužno da poštuje odredbe Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i da izvještaje o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima redovno podnosi poreskom organu u propisanim rokovima pogotovo ako se ima u vidu redovnost u isplati ličnih i ostalih primanja u ovoj potrošačkoj jedinici.**

3. Ministarstvo ekonomije je angažovalo lica po ugovoru o djelu za poslove koji su domena redovnih poslova u okviru programa: Zaštita intelektualne svojine.
   Za navedena lica je obračunat porez na dohodak i plaćen što je i prikazanao u obrascima IOPPD ali nijesu obračunat i plaćeni doprinosi za obavezno socijalno osiguranje što je Ministarstvo ekonomije bilo dužna da učini shodno Zakonu o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

- **Potrebno je da subjekt revizije za potrebna a nepopunjena radna mjesta, u skladu sa zakonskim rješenjima, sprevede postupak javnog oglašavanja i prijem shodno Zakonu o državnim službenicima i namještenicima.**
- **Isplatilac prihoda je dužan da za isplaćene naknade po osnovu ugovora o djelu obračuna i uplati i porez na dohodak i doprinose za socijalno osiguranje.**

Član Senata DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Radule Žurić

II UVODNI DIO

1. Pravni osnov za vršenje revizije

Pravni osnov za vršenje revizije Godišnjeg finansijskog izvještaja Ministarstva ekonomije: Program Zaštita intelektualne svojiine za 2019. godinu sadržan je u:

- Ustavu Crne Gore, član 144 („Sl. list CG“, br.01/07 i 38/13)
- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji („Sl. list RCG“, br. 28/04, 27/06, 78/06 i („Sl. list CG“, br.17/07, 73/10, 40/11, 31/14, 70/17);
- Godišnjem planu revizija Državne revizorske institucije, i
- Odluci o vršenju revizije Kolegijuma DRI u sastavu Radule Žurić (član Senata DRI i rukovodilac kolegijuma) i Zoran Jelić (član Senata DRI i član kolegijuma) broj 40113/20-031-258/2 od 24. februara 2020. godine te Izmjeni Godišnjeg plana revizije Državne revizorske institucije za 2020. godinu broj 06-26/20 od 19. marta 2020. godine.

Revizija Godišnjeg finansijskog izvještaja izvršena je u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG“, br.03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG“, br.07/15);
- Međunarodnim standardima za vrhovne revizorske institucije (ISSAI-nivo III).

Revizija u Ministarstvu ekonomije: program Zaštita intelektualne svojiine za 2019. godinu planirana je da se izvrši u skladu sa Međunarodnim standardima revizje (ISSAI-nivo III), što znači da se revizija planirana i sprovedena na način koji je omogućio da se u razumnoj mjeri stekne uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže značajne materijalno pogrešne tvrdnje i da su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima.

U skladu sa Godišnjim planom revizija za 2020. godinu, Kolegijum u sastavu Radule Žurić, član Senata i rukovodilac Kolegijuma i Zoran Jelić, član Senata i član Kolegijuma nadležni su za predmetnu reviziju. Gaga Gegaj, načelnik u Sektoru III je koordinirao radom u procesu vršenja revizije.

2. Osnovni podaci o subjektu revizije

Subjekt revizije je Ministarstvo ekonomije – program Zaštita intelektualne svojine sa sjedištem u Podgorici, sa adresom Rimski trg 46, 81 000 Podgorica, Crna Gora. Kontakt telefoni subjekta su tel: 020 482-163 i fax: 020 234-027.

Program: Zaštita intelektualne svojine u sastavu Ministarstva ekonomije je ranije egzistirao kao samostalan organ pod nazivom Zavod za intelektualnu svojinu da bi Uredbom o organizaciji i načinu rada državne upravre („Sl. list Crne Gore“ broj 19/17) postao organ u sastavu Ministarstva ekonomije a Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl. list Crne Gore“ broj 87/18) kao takav prestao da postoji.

Ministarstvo ekonomije u dijelu Zaštita intelektualne svojine je nezavisan organ sa javnim ovlašćenjima, koja obavlja upravne i stručne poslove u oblasti intelektualne svojine preko

Direktorata za unutrašnje tržište i konkurenciju na čijem čelu je u periodu za koji je izvršena revizija bila generalna direktorica Biljana Jakić.

U okviru ovog Direktorata su Direkcija za konkurenciju i unutrašnju trgovinu, Direkcija za infrastrukturu kvaliteta, Direkcija za normativne poslove i međunarodnu saradnju u oblasti intelektualne svojine i Direkcija za intelektualnu svojinu u čijem sastavu su Odsjek za patente i topografije poluprovodnika, Odsjek za žig, industrijski dizajn i oznake geografskog porijekla i Odsjek za autorska i srodna prava.

Program zaštite Intelektualne svojine odvija se preko sledećih organizacionih cjelina:

U **Direktoratu za unutrašnje tržište i konkurenciju** obavljaju se poslovi koji se odnose na: pripremu tekstova nacrta i predloga zakona, kao i drugih propisa iz oblasti unutrašnje trgovine, zaštite konkurencije, infrastrukture kvaliteta (standardizacije, metrologije, akreditacije, tehničkih zahtjeva za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda na tržištu), dragocjenih metala, tržišnog nadzora industrijskih proizvoda, intelektualne svojine (industrijske svojine i autorskog i srodnih prava) i optičkih diskova; pripremu i davanje mišljenja na nacrte i predloge zakona i drugih tehničkih propisa koji pripremaju drugi organi; davanje stručnih uputstava; praćenje stanja i razvoja unutrašnje trgovine i predlaganje mjera za njeno unaprjeđenje; praćenje globalne konjukture tržišta u cilju predlaganja i iniciranja mjera ekonomske politike u oblasti unutrašnje trgovine; praćenje kretanja cijena i snabdjevenosti tržišta u oblasti unutrašnje trgovine; pripremu i praćenje realizacije plana interventnih nabavki u slučaju ozbiljnih poremećaja na tržištu; predlaganje politike zaštite i razvoja konkurencije; politiku infrastrukture kvaliteta i intelektualne svojine, koordinaciju organa nadležnih za sprovođenje prava intelektualne svojine, ispitivanje prijava i ispunjenosti uslova za priznavanje prava industrijske svojine; rješavanje o sticanju prava na patent, žig, dizajn, topografiju poluprovodnika i oznake geografskog porijekla (industrijska svojina); utvrđivanje prestanka prava industrijske svojine; objavljivanje podataka u vezi sa prijavama za priznavanje prava industrijske svojine; pružanje informacionih usluga u vezi sa prijavama i pravima industrijske svojine; vođenje registara prijava za priznavanje prava industrijske svojine, registra prava industrijske svojine i registara zastupnika fizičkih i pravnih lica u postupcima za priznavanje prava industrijske svojine; prijem u depozit i evidenciju autorskih djela i predmeta nad kojima postoje srodna prava; izdavanje dozvola za obavljanje djelatnosti organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava; nadzor nad radom organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava; obavljanje međunarodne saradnje u oblasti intelektualne svojine; dodjeljivanje proizvođačkih kodova, izdavanje licence za proizvodnju i odobrenja za komercijalno umnožavanje optičkih diskova; polaganje stručnog ispita za zastupnika za patente, žigove odnosno za dizajne; prvostepeni i drugostepeni upravni postupak iz nadležnosti direktorata; zastupanje pred sudovima u postupcima iz nadležnosti direktorata; prilagođavanje nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije iz djelokruga nadležnosti direktorata; međunarodnu i regionalnu saradnju iz nadležnosti direktorata; vođenje registara tehničkih propisa i imenovanih/ovlašćenih tijela za ocjenjivanje usaglašenosti; notifikacije prema sporazumu Sporazumu WTO/TBT, WTO/TRIPS Sporazumu i Sporazumu CEFTA; poslove nadzora nad radom institucija iz oblasti za koje je direktorat nadležan i saradnju sa drugim organima u cilju što potpunijeg ostvarivanja utvrđenih politika; reviziju PPCG; saradnju sa nevladinim sektorom, kao i druge poslove u skladu sa propisima.

U **Direkciji za normativne poslove i međunarodnu saradnju iz oblasti intelektualne svojine** obavljaju se poslovi koji se odnose na: izrada zakona i drugih propisa iz oblasti

intelektualne svojine; prilagođavanje nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije i međunarodnim sporazumima iz oblasti intelektualne svojine; praćenje stanja i predlaganje mjera za unaprjeđenje zaštite prava intelektualne svojine; upravni postupak iz nadležnosti direkcije; pružanje informacija zainteresovanim subjektima o pitanjima iz nadležnosti direkcije; koordinaciju i saradnju sa nacionalnim institucijama koje se bave sprovođenjem prava intelektualne svojine; pripremu i dostavljanje notifikacija iz oblasti intelektualne svojine u skladu sa WTO/TRIPS Sporazumom; međunarodnu saradnju sa Svjetskom organizacijom za intelektualnu svojinu (WIPO), Svjetskom trgovinskom organizacijom (WTO), Evropskim patentim zavodom (EPO), Zavodom za intelektualnu svojinu Evropske unije (EUIPO) i regionalnim i nacionalnim zavodima za intelektualnu svojinu; učestvovanje u aktivnostima vezanim za proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

U **Direkciji za intelektualnu svojinu** obavljaju se poslovi koji se odnose na: vođenje upravnog postupka za zaštitu pronalaska patentom, registraciju žiga, industrijskog dizajna, geografske oznake, izdavanje Sertifikata o dodatnoj zaštiti i zaštitu topografija poluprovodnika; saradnju na sprovođenju ugovora o međunarodnoj registraciji prava industrijske svojine: Ugovora o saradnji u oblasti patenata, Madridskog aranžmana i protokola o međunarodnom registrovanju žigova, Haškog aranžmana o međunarodnom registrovanju industrijskog dizajna, Lisabonskog aranžmana o međunarodnom registrovanju oznaka geografskog porijekla i dr; održavanje, promet i prestanak prava; pripremu podataka za objavu i njihovo objavljivanje u službenom glasilu; vođenje statističkih podataka o prijavama i priznatim pravima industrijske svojine i pripremu statističkih izvještaja; izdavanje i oduzimanje dozvola za obavljanje djelatnosti kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava; vršenje nadzora nad radom organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava; utvrđivanje privremenih tarifa; prijem u depozit i evidenciju autorskih djela i predmeta srodnih prava; dodjeljivanje proizvođačkih kodova, izdavanje licence za proizvodnju i odobrenja za komercijalno umnožavanje optičkih diskova; praćenje međunarodnih ugovora iz oblasti autorskog i srodnih prava i obaveza koje za Crnu Goru proizilaze u vezi sa primjenom ugovora iz ove oblasti kojima je Crna Gora pristupila; pripremu infomacija, analiza i predloga u vezi sa donošenjem, revizijom i primjenom međunarodnih ugovora iz oblasti intelektualne svojine; iniciranje pristupanja Crne Gore međunarodnim ugovorima iz oblasti intelektualne svojine; izradu osnova za vođenje pregovora i za zaključenje međunarodnih ugovora iz oblasti intelektualne svojine; pripremu predloga za donošenje novih odnosno izmjenu važećih propisa iz oblasti industrijske svojine, autorskog i srodnih prava i optičkih diskova; praćenje razvoja intelektualne svojine u međunarodnim okvirima; pripremu strateških dokumenata iz oblasti intelektualne svojine; pripremu informacija, analiza i predloga u vezi sa saradnjom sa WIPO, EPO, EUIPO i WTO i regionalnim i nacionalnim zavodima za intelektualnu svojinu; saradnju sa WIPO i EPO akademijom; izradu informacija, izvještaja i drugih materijala (odgovora na upitnike i sl.) neophodnih za ispunjavanje međunarodnih obaveza iz oblasti intelektualne svojine; pripremu inputa za izradu notifikacija iz oblasti intelektualne svojine u skladu sa WTO/TRIPS Sporazumom; učestvovanje u aktivnostima vezanim za proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji; učestvovanje u promociji i unaprjeđenju primjene prava intelektualne svojine (patenata, žigova, industrijskog dizajna, oznaka geografskog porijekla i autorskog i srodnih prava) u odgovarajućim segmentima javnosti i podizanje opšteg znanja o intelektualnoj svojini i njenom značaju; promovisanje saradnje sa svim zainteresovanim stranama, posebno sa Privrednom komorom, fakultetima, malim i srednjim preduzećima; saradnju sa preduzećima radi primjene intelektualne svojine u poslovanju tih preduzeća; obavljanje poslova u vezi sa organizacijom seminara i radionica iz oblasti intelektualne svojine; polaganje stručnog ispita za zastupnika za

patente, žigove odnosno za dizajne; vođenje zakonom propisanih registara o prijavama i priznatim pravima industrijske svojine i registara zastupnika; održavanje, prestanak i promet prava industrijske svojine; izdavanje isprava o priznatim pravima industrijske svojine, predlaganje i praćenje sprovođenja propisa o visini administrativnih taksi i troškova postupka za zaštitu prava intelektualne svojine i druge poslove iz oblasti intelektualne svojine u skladu sa propisima.

U **Odsjeku za patente i topografije poluprovodnika** vrše se stručni poslovi koji se odnose na: upravni postupak za registraciju patenata i topografija poluprovodnika i izdavanje Sertifikata o dodatnoj zaštiti; postupak u vezi sa promjenama u prijavi patenta; sprovođenje međunarodne zaštite patenata u skladu s odredbama Ugovora o saradnji na području patenata (PCT), kao i zaštite u skladu s odredbama Sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske patentne organizacije o proširenju evropskih patenata; upravni postupak za oglašavanje ništavim priznatog patenta; komunikaciju sa Međunarodnim biroom WIPO-a u vezi sa međunarodnom registracijom patenata, a po potrebi i u vezi sa drugim pitanjima; pripremu podataka za objavu prijava patenata i priznatih patenata u službenom glasilu; davanje uputstava o načinu podnošenja međunarodnih i evropskih prijava patenata; davanje stručnih pravnih mišljenja, objašnjenja i informacija podnosiocima prijava, nosiocima prava i korisnicima prava; polaganje stručnog ispita za zastupnika za patente; vođenje zakonom propisanih registara o prijavama patenata i priznatim patentima; izdavanje isprava o patentu; izdavanje patentnih spisa na zahtjev stranke; vođenje registara zastupnika za patente; postupak u vezi sa licencom, prenosom, zalogom, prinudnim izvršenjem i stečajem, upisom promjena, obnovom i prestankom prava; pripremu statističkih izvještaja o prijavama i priznatim patentima i drugi poslovi u oblasti patenata iz djelokruga nadležnosti direkcije.

U **Odsjeku za žig, industrijski dizajn i oznake geografskog porijekla** vrše se stručni poslovi koji se odnose na: upravni postupak za registraciju žiga, industrijskog dizajna i oznake geografskog porijekla; postupak u vezi sa promjenama u prijavi žiga odnosno industrijskog dizajna; sprovođenje međunarodne zaštite žigova i industrijskih dizajna u skladu s odredbama Madridskog aranžmana i protokola o međunarodnom registrovanju žigova i Haškog aranžmana o međunarodnom registrovanju industrijskog dizajna; komunikaciju sa Međunarodnim biroom WIPO-a u vezi sa međunarodnom registracijom žigova i industrijskog dizajna, a po potrebi i u vezi sa drugim pitanjima; pripremu podataka za objavu prijava žigova i priznatih žigova, kao i priznatih industrijskih dizajna u službenom glasilu; davanje uputstava o načinu podnošenja zahtjeva za međunarodno registrovanje žiga; davanje stručnih pravnih mišljenja, objašnjenja i informacija podnosiocima prijava, nosiocima prava i korisnicima zaštićenih prava; polaganje stručnog ispita za zastupnika za žigove odnosno za dizajne; vođenje zakonom propisanih registara o prijavama žiga i industrijskog dizajna i priznatim žigovima i industrijskim dizajnima, izdavanje isprava o žigu odnosno dizajnu; vođenje registara zastupnika za žigove odnosno za dizajne; postupak u vezi sa licencom, prenosom, zalogom, prinudnim izvršenjem i stečajem, upisom promjena, obnovom i prestankom prava; pripremu statističkih izvještaja o prijavama i priznatim žigovima odnosno dizajnima i drugi poslovi u oblasti žigova, industrijskih dizajna i oznaka geografskog porijekla iz djelokruga nadležnosti direkcije.

U **Odsjeku za autorsko i srodna prava** vrše se poslovi koji se odnose na: izdavanje i oduzimanje dozvola za obavljanje djelatnosti kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava; vršenje nadzora nad radom organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava; utvrđivanje privremenih tarifa; prijem u depozit i evidenciju autorskih djela i predmeta srodnih prava; dodjeljivanje proizvođačkih kodova, izdavanje licence za proizvodnju i odobrenja za komercijalno

umnožavanje optičkih diskova i drugi poslovi iz oblasti autorskog i srodnih prava iz djelokruga nadležnosti direkcije.

3. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija je izvršila finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti koja podrazumijeva reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Ministarstva ekonomije: Program Zaštita intelektualne svojiine za 2019. godinu, dok revizija pravilnosti podrazumijeva usklađenost poslovanja subjekta sa zakonskom i drugom regulativom.

4. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnjeg finansijskog izvještaja Ministarstva ekonomije: Program Zaštita intelektualne svojiine za 2019. godinu i pravilnost finansijskog poslovanja u 2019. godini.

Obzirom da program Zaštita intelektualne svojine predstavlja samo program 2351 u okviru Ministarstva ekonomije to ona Ministarstvu dostavlja interni finansijski izvještaj koji postaje integralni dio izvještaja Ministarstva ekonomije. Kako je predmet ove revizije poslovanje u okviru programa Zaštita intelektualne svojine to će isključiva pažnja biti posvećena izvještaju na nivou ovog programa.U zapisniku o izvršenoj reviziji daće se detaljan pregled razlike planiranih iznosa u Zakonu o budžetu za 2019. godinu i utrošenih sredstava po pojedinim pozicijama.

5. Cilj revizije

Cilj revizije je izražavanje mišljenja o Godišnjem finansijskom izvještaju i pravilnosti **finansijskog** poslovanja subjekta revizije.

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja o tome **da li su finansijski izvještaji, u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu s važećim okvirom finansijskog izvještavanja.**

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima**, usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.**

Potrebno je sprovesti ispitivanje finansijskih transakcija, aktivnosti i odluka u vezi sa primicima i izdacima, obavezama i imovinom, radi utvrđivanja da li su izvršene u skladu sa zakonom, drugim propisima, datim ovlašćenjima i za planirane svhe.

Cilj revizije je i ocjena sistema finansijskog upravljanja i kontrola.

6. Kriterijumi revizije

Kriterijumi za finansijsku reviziju su:

- Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Sl. list Crne Gore", br. 20/14 od 25.04.2014, 56/14, 070/17, 004/18, 055/18 i 066/19 od 06.12.2019);
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2019. godinu ("Službeni list Crne Gore", br. 087/18 od 31.12.2018, 045/19 od 05.08.2019);
- Pravilnik o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština ("Službeni list Crne Gore", br. 072/16 od 18.11.2016);

- Pravilnik o način sačinjavanja i podnošenja finansijskh izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave ("Službeni list Crne Gore", br. 023/14 od 30.05.2014, 071/19 od 25.12.2019);
- Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor prema gotovinskoj osnovi računovodstva i odgovarajuća računovodstvena načela;

Kriterijumi za reviziju pravilnosti čine:

- Zakon o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list Crne Gore", br. 002/18 od 10.01.2018, 034/19 od 21.06.2019);
- Zakon o radu ("Službeni list CG", br. 049/08, ..., 004/18);
- Zakona o porez na dohodak fizičkih lica („Sl. list Crne Gore“ br. 65/01...67/19);
- Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore", br. 016/16, ..., 034/19);
- Zakon o doprinosima na obavezno socijalno osiguranje ("Službeni list Crne Gore", br. 013/07, ..., 042/19);
- Uputstvo o radu Državnog trezora ("Sl. list Crne Gore", br. 053/14 od 19.12.2014, 072/15 od 21.12.2015, 069/19 od 18.12.2019);
- Zakon o državnoj upravi ("Službeni list Crne Gore", br. 078/18 od 04.12.2018);
- Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 087/18 od 31.12.2018, 002/19 od 11.01.2019, 038/19 od 05.07.2019);
- Zakon o javnim nabavkama ("Službeni list Crne Gore", br. 042/11 od 15.08.2011, 057/14 od 26.12.2014, 028/15 od 03.06.2015, 042/17 od 30.06.2017);
- Pravilnik o evidenciji postupaka javnih nabavki ("Sl. list Crne Gore", br. 63/11);
- Zakon o državnoj imovini ("Sl. list Crne Gore", br. 21/09 od 20.03.2009, 40/11);
- Uredba o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini ("Sl. list Crne Gore", br. 44/10 od 30.07.2010);
- Uputstvo o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini ("Sl. list Crne Gore", br. 47/11 od 23.09.2011);
- Uredba o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini, ("Službeni list CG" broj 13/10);
- Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore", br. 075/18 od 23.11.2018);
- Pravilnik o načinu uspostavljanja i sprovođenja finansijskog upravljanja i kontrola ("Sl. list Crne Gore", br. 37/10 od 09.07.2010);
- Pravilnik o metodologiji sagledvanju kvaliteta sistema finanisjskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru ("Sl. list Crne Gore", br. 26/13);
- Uputstvo o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrola ("Sl. list Crne Gore", br. 55/12 od 02.11.2012);
- Uredba o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru ("Sl. list Crne Gore", br. 50/12 od 01.10.2012);
- Pravilnik o metodologiji sagledavanja kvaliteta unutrašnje revizije u javnom sektoru ("Sl. list Crne Gore", br. 11/13 od 21.02.2013);
- Uputstvo o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o radu unutrašnje revizije ("Sl. list Crne Gore", br. 55/12 od 02.11.2012);
- Pravilnik o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika ("Sl. list RCG", br. 32/03);

- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore", br. 040/16 od 30.06.2016, 028/18 od 27.04.2018);
- Pravilnik o načinu i postupku ostvarivanja prava na privremenu spriječenost za rad i ostvarivanja prava na naknadu zarade za vrijeme privremene spriječenosti za rad ("Službeni list Crne Gore", br. 045/16 od 27.07.2016).

7. Metode vršenja revizije

Revizija je izvršena kombinovanjem postupaka dokumentarne i terenske revizije.

U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena materijalnog rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja uključujući i interne kontrole. Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu, odnosno procjena do kojeg nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istinitost i objektivnost.

Kontrola svih izdataka izvršena je primjenom uzorka od 100%.

Za potrebe prikupljanja revizorskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa, interni akti, te dokumentacija i informacije o poslovanju subjekta revizije. U fazi planiranja revizije primijenjeni su analitički postupci uz pomoć kojih je obavljena analiza značajnih pokazatelja, te je izvršena provjera odstupanja od planiranih iznosa.Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima Ispitana je primjena zakona, pravila, procedura, odluka i drugih internih akata, s ciljem utvrđivanja zakonitosti poslovanja. Za potrebe revizije su korišćeni izvještaji o sprovođenju pojedinih aktivnosti.Provjerena je dokumentacija u vezi s obračunom plata i naknada za zaposlene, ostvarivanje prihoda, te sprovođenje postupaka javnih nabavki i izvršenje zaključenih ugovora. Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba za pojedine segmente revizije.

Državni revizor je donio adekvatne zaključke na osnovu pregleda izvornih dokumenata iz evidencije Ministarstva ekonimije kao i dodatnih informacija iz drugih izvora.Metoda intervjua je korišćena kao smjernica ka utvrđivanju činjeničnog stanja koje je potvrđeno izvornom dokumentacijom.

Izvršene su sledeće revizorske provjere:

- Suštinske provjere transakcija;
- Provjera salda računa;
- Provjera sprovedenih postupaka plaćanja.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

8. Računovodstvene evidencije

Računovodstveno-finansijske poslove za program Zaštite intelektualne svojine obavlja Ministarstvo ekonomije. Kada je u pitanju blagajničko poslovanje za potrebe zaposlenih u programu: Zaštita intelektualne svojine isplaćene su neznatne naknade troškova službenih putovanja, iz blagajne Ministarstva ekonomije..

9. Planiranje i preusmjerenje sredstava

Revizijom pripreme i planiranja budžeta utvrđeno je da su za 2019. godinu Zakonom o budžetu Crne Gore za tu godinu ukupno planirana sredstva u iznosu od 383.330,89€ dok je tekući budžet nakon prusmjeravanja sredstava uznosio 344.858,61€. Na osnovu navedenih podataka i podatka da je za taj period izvršenje iznosilo 265.687,71€ bi se moglo načelno reći da se radi o nerealnom planiranju.

Veći iznos planiranih sredstava je zatražen zbog očekivano većih izdataka na pozicijama tekući izdaci odnosno izdaci za bruto zarade kako bi se obezbijedila sredstva za zarade novozaposlenih radnika.

Izvršenje budžeta u 2019. godini iznosi **77,04% planiranih sredstava**.

Na osnovu dostavljenih podataka iz Ministarstva finansija (baza) utvrđeno je da su u 2019. godini vršena preusmjeravanja sredstava po pojedinim pozicijama.

Prema podacima evidentna su po pozicijama smanjenja po osnovu preusmjeravanja.

Tabela preusmjeravanja

Pozicija	Planirano	Tekući budžet	Preusmjereno +	Preusmjereno -
4111	177.204,32	147.737,04	0,00	-29.472,28
4113	63.862,36	61.862,36	0,00	-2.000,00
4125	3.500,00	0,00	0,00	-3.500,00
4143	4.000,00	500,00	0,00	-3.500,00
UKUPNO			0,00	-38.472,28

Revizijom je utvrđeno da su navedena preusmjeravanja izvršena u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti na osnovu pisanih zahtjeva Ministarstva ekonomije za preusmjeravanje sredstava broj 403-32/19-88 od 31. oktobra 2019. godine, zahtjeva broj 403-32/19-96 od 28. novembra iste godine i zahtjeva broj 403-32/19-100 od 10.decembra 2019. godine.

Na osnovu navedenih zahtjeva Ministarstvo finansija je donijelo rješenja o izvršenju preusmjeravanja broj 03/17169 od 31. oktobra 2019. godine, broj 03-21807 od 13.decembra iste godine i rješenje broj 03-20134 od 13. decembra navedene godine.

- **Revizijom je utvrđeno da su preusmjeravanja vršena u skladu sa propisima, pri čemu je potrebno izvršiti podrobnu analizu podataka o preusmjeravanjima sredstava u**

toku godine i obrazloženja zahtjeva za dodjelom budžetskih sredstava na početku godine, a u cilju donošenja zaključka o politici planiranja potrebnih sredstava programa Zaštita intelektualne svojine za narednu budžetsku godinu.

10. Finansijski izvještaji

Obzirom da program Zaštita intelektualne svojine predstavlja samo program 2351 u okviru Ministarstva ekonomije to ona Ministarstvu dostavlja interni finansijski izvještaj koji postaje integralni dio izvještaja Ministarstva ekonomije. Kako je predmet ove revizije poslovanje u okviru programa Zaštita intelektualne svojine to je isključiva pažnja posvećena izvještaju na nivou ovog programa.

Zavod za intelektualnu svojinu kod 409012351				PLAN (tekući budžet)	IZVRŠENJE	%
Klasa	Kategorija	Grupa	OPIS			
4			**IZDACI**	**344.858,61**	**265.687,71**	**77,04%**
	41		**Tekući izdaci**	**339.764,61**	**264.067,71**	**77,72%**
		411	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	269.914,61	231.433,86	85,74%
		412	Ostala lična primanja	1.000,00	0	0,00%
		413	Rashodi za materijal	9.110,00	2.729,40	29,96%
		414	Rashodi za usluge	23.140,00	12.448,29	53,80%
		415	Rashodi za tekuće održavanje	1.000,00	749,92	74,99%
		417	Renta	5.600,00	2.223,12	39,70%
		419	Ostali izdaci	30.000,00	14.483,12	48,28%
	43		**Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru**	3.000,00	1.620,00	54,00%
		431	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	3.000,00	1.620,00	54,00%
	44		**Kapitalni izdaci**	2.093,00	0	0,00%
		441	Kapitalni izdaci	2.093,00	0	0,00%
	46		**Otplata dugova**	1	0	0,00%
		463	Otplata obaveza iz prethodnih godina	1	0	0,00%

Kao što je iskazano u prethodnoj tabeli ukupno planirani izdaci na ovom programu su iznosili 344.858,61€, dok su isti izvršeni u iznosu od 265.687,71€. Izvršeni izdaci se odnose na izdatke za bruto zarade 231.433,86€, rashode za materijal 2.729,40€, rashode za usluge 12.448,29€, rashode za tekuće održavanje 749,92€, rentu 2.223,12€, ostale izdatke u iznosu od 14.483,12€ i transfere institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru u iznosu od 1.620,00€.

11. Izdaci Ministarstva ekonomije – program Zaštita intelektualne svojine

Izdaci Ministarstva ekonovije – program Zaštita intelektualne svojine u 2019. godini su iskazani u iznosu od 265.687,71€.

U narednoj tabeli je dat pregled ukupno izvršenih izdataka po vrsti izdatka.

Ek kl 4	Vrsta izdatka	Iznos	%
4111	Neto zarade	139.167,09	52,38%
4112	Porez na zarade	19.376,05	7,29%
4113	Doprinosi na teret zaposlenog	50.116,15	18,86%
4114	Doprinosi na teret poslodavca	19.868,38	7,48%
4115	Opštinski prirez	2.906,19	1,09%
4131	Administrativni materijal	1.773,60	0,67%
4133	Materijal za posebne namjene	955,8	0,36%
4141	Službena putovanja	8.081,85	3,04%
4143	Komunikacione usluge	242,3	0,09%
4144	Bankarske usluge i negativne kursne razlike	125,78	0,05%
4148	Usluge stručnog usavršavanja	2.000,00	0,75%
4149	Ostale usluge	1.998,36	0,75%
4153	Tekuće održavanje opreme	749,92	0,28%
4171	Zakup objekata	2.223,12	0,84%
4191	Izdaci po osnovu isplata ugovora o djelu	13.631,97	5,13%
4193	Izdaci i održavanje softvera	851,15	0,32%
4316	Transferi za jednokratne socijalne pomoći	1.620,00	0,61%
Grand		**265.687,71**	100,00%

Shodno prezentiranim podacima najveće učešće u ukupnim izdacima imaju izdaci za neto zarade sa 52,38%, porez na zarade 7,29%, doprinose na teret zaposlenog 18,86%, doprinosa na teret poslodavca 7,48% i sl.

11.1 Pozicija 411 - Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca

Navedeni izdaci su u 2019. godini iskazani u iznosu od 231.433,86€. Na računu bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca evidentiraju se zahtjevi za plaćanje i sva plaćanja koja se odnose na neto zarade, poreze, opštinske prireze i doprinose koji se plaćaju na i iz ličnih primanja.

Revizijom je utvrđeno sledeće:

- obračun zarada je izvršen u skladu sa Uputstvom za obračun bruto zarada („Sl. list Crne Gore“ broj 005/11) što je utvrđeno kontrolom obračuna zarada za 3 (tri) nesusjedna mjeseca za februar,avgust i oktobar 2019. godine kao što je predviđeno Detaljnim planom revizije godišnjeg finansijskog izvještaja.
- varijabilni dio zarada je isplaćivan u skladu sa članom 21 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru pri čemu zakon precizira da varijabilni dio zarade, u zavisnosti od raspoloživih sredstava, pripada zaposlenom sa izuzetnim rezultatima i kvalitetom rada;
- na sve isplate zaposlenim po osnovu zarada su obračunati i plaćeni porez i doprinosi na lična primanja.

Obračun zarada se vrši u Ministarstvu finansija na bazi podataka o prisutnosti na posli stim da su prethodno Zahtjevi za plaćanje, potpisani i ovjereni od strane ovlašćenog službenika za ovjeravanje i odobreni od strane službenika ovlašćenog za odobravanje, dostavljaju Ministarstvu finansija - Trezoru na plaćanje.

Zarade za svih 12 (dvanaest) mjeseci za sve zaposlene su isplaćene u 2019. godini.

Učešće izdataka po osnovu bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u ukupnim izdacima su iznosili 87,64%. U narednoj tabeli je dat pregled izdataka za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca po ek. kl 4.

Ek kl 4	Vrsta izdatka	Iznos	%
4111	Neto zarade	139.167,09	60,13%
4112	Porez na zarade	19.376,05	8,37%
4113	Doprinosi na teret zaposlenog	50.116,15	21,65%
4114	Doprinosi na teret poslodavca	19.868,38	8,58%
4115	Opštinski prirez	2.906,19	1,26%
Ukupno		**231.433,86**	**100,00%**

Zakonom o porezu na dohodak fizičkih („Sl. list Republike Crne Gore“ broj 65/01...Sl. list Crne Gore“86/09...83/16) je propisano da svi poslodavci odnosno isplatioci prihoda na koje se plaćaju porez i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje obavezno u propisanom roku dostavljaju Poreskoj upravi Izvještaj o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima (u daljem tekstu IOPPD) zajedno sa isplatom plata zaposlenim.Kontrolom pojedinih stavki u izvještajima nijesu utvrđene nepravilnosti pri čemu se i u informacionom sistemu poreskog organa vrši elektronska kontrola tačnosti podataka tj. sistem ne prihvata netačne obračune.

Uvidom u službenu dokumentaciju utvrđeno je da Ministarstvo ekonomije ne podnosi poreskom organu obrasce IOPPD u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

Slijedi pregled podnešenih obrazaca IOPPD za 2019 godinu:

MJESEC	DATUM PODNOŠENJA IOPPD		
1. JANUAR	25. mart	2019.	
2. FEBRUAR	31. oktobar	2019.	izmjenjeni
3. MART	18. april	2019.	
4. APRIL	20. novembar	2019.	izmjenjeni
5. MAJ	20. novembar	2019.	izmjenjeni
6. JUN	07. avgust	2019.	
7. JUL	10. decembar	2019.	
8. AVGUST	10. decembar	2019.	
9. SEPTEMBAR	10. decembar	2019.	
10.OKTOBAR	10. decembar	2019.	
11.NOVEMBAR	23. decembar	2019.	izmjenjeni
12.DECEMBAR	12. mart	2020.	

Član 47. Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica („Sl. list RCG broj 65/01“...“Sl list Crne Gore“ broj...06/13, 62/13, 60/14,83/16) propisuje obavezu podnošenja izvještaja poreskom organu o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima u propisanom roku.

Član 53.a istog zakona sankcioniše nepodnošenje izvještaja o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima.Navedeni član predviđa, za navedene radnje, novčanu kaznu u iznosu od 2.000,00 do 20.000,00€ za isplatioca i novčanu kaznu za odgovorno lice ...u državnom organu, organu državne uprave... u iznosu od 500,00€ do 1.000,00€.

- **Ministarstvo ekonomije je dužno da poštuje odredbe Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i da izvještaje o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima redovno podnosi poreskom organu u propisanim rokovima pogotovo ako se ima u vidu redovnost u isplati ličnih i ostalih primanja u ovoj potrošačkoj jedinici.**

U 2019. godini u Ministarstvu ekonomije u okviru orograma: Zaštita intelektualne svojine zaposlenima nije vršena isplata naknada za neiskorišćene godišnje odmore.

11.2 Ostala lična primanja

Na računu ostala lična primanja evidentiraju se zahtjevi za plaćanja i plaćanja koja se odnose na zimnicu, stanovanje i odvojeni život, prevoz, naknade skupštinskim poslanicima, akademijske dodatke, jubilarne nagrade, otpremnine i ostale naknade. Revizijom je utvrđeno da nije bilo isplata sa ove pozicije.

11.3 Rashodi za materijal

Na računu rashodi za materijal evidentiraju se zahtjevi za plaćanje i plaćanja koja se odnose na: materijal, energiju, gorivo i ostale vrste materijala. Revizijom je utvrđeno da sun a ovoj poziciji iskazani izdaci u iznosu od 2.729,40€ i isti se odnose na nabavku kancelarijskog materijala, dnevne štampe i Službenog lista CG.

11.4 Rashodi za usluge

Na računu rashodi za usluge evidentiraju se zahtjevi za plaćanja i plaćanja koja se odnose na: službena putovanja, reprezentaciju, komunikacione usluge, bankarske usluge i negativne kursne razlike, usluge prevoza, advokatske, notarske i pravne usluge, konsultantske usluge, projekte i studije, usluge stručnog usavršavanja kao i ostale usluge.

Ukupni izdaci evidentirani na ovoj poziciji iznose 12.448,29€ i isti se odnose na izdatke za službena putovanja u zemlji i inostranstvu u iznosu od 8.081,85€, komunikacione usluge u iznosu od 242,30€, bankarske usluge 125,78€, usluge stručnog usavršavanja u iznosu od 2.000,00€ i ostale usluge (usluge prevođenja) u iznosu od 1.998,36€. U postupku revizije nijesu utvrđene nepravilnosti.

11.5 Rashodi za tekuće održavanje

Na računu tekuće održavanje evidentiraju se zahtjevi za plaćanja i plaćanja koja se odnose na izdatke koji su namijenjeni održavanju javne infrastrukture, građevinskih objekata i opreme u ispravnom stanju. Tekuće održavanje obuhvata: čišćenje, otklanjanje sitnijih nedostataka, rutinske preglede, podmazivanje, otklanjanje sitnijih kvarova i dr.

Revizijom je utvrđeno da su na ovoj poziciji evidentirani izdaci u iznosu od **749,92€** i isti se odnose na izdatke za sitne opravke kancelarijske opreme i motornih vozila pri čemu u postupku revizije nijesu utvrđene nepravilnosti.

11.6 Renta

Na računu renta evidentiraju se zahtjevi za plaćanja i plaćanja koja se odnose na izdatke za zakup objekata, opreme ili zemljišta. Revizijom je utvrđeno da su na ovoj poziciji evidentirani izdaci u iznosu od 2.223,12€ po osnovu ugovora o čuvanju dokumentacije sa izvršiocem KNJAZ doo broj 403-97 2019-1 od 07. februara 2019. godine pri čemu nijesu utvrđene nepravilnosti.

11.7 Ostali izdaci

Na računu ostali izdaci evidentiraju se zahtjevi za plaćanja i plaćanja koja se odnose na: izdatke po osnovu isplata ugovora o djelu, troškove sudskih postupaka, izradu i održavanje softvera, osiguranje, kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama, komunalne naknade, kazne, takse i ostale izdatke.

Na ovoj poziciji su iskazani izdaci u iznosu od 14.483,12€ i isti se odnose na isplate neto naknada po osnovu ugovora o djelu i porez i prirez porezu na dohodak fizičkih lica u iznosu od 13.631,97€ kao i naknade za održavanje softvera u iznosu od 851,15€.

U godini za koju se vrši revizija su bila angažovana 3 (tri) lica po osnovu ugovora o djelu za mjesečnu naknadu od 300,00€, 350,00€ i 400,00€ za "obavljanje poslova koji su neophodni za nesmetani rad i funkcionisanje ovog organa "na koje je isplatilac obračunao i uplatio porez na dohodak fizičkih lica ali ne i doprinose za socijalno osiguranje. Navedene isplate su izvršene sa pozicije 4191-Izdaci po osnovu isplata ugovora o djelu .

Ugovor o djelu je često korišćena forma ugovornog odnosa u situaciji kada naručilac posla ima potrebu za određenim fizičkim ili intelektualnim radom **koji ne spada u segment djelatnosti za koje je registrovan.**

Ugovor o djelu je dvostran pravni posao što između ostalog znači da se obije ugovorne strane obavezuju na izvršenje obaveza preuzetih ugovorom. Dakle, naručilac posla se obavezuje da za izvršeni posao isplati naknadu u tačno određenom iznosu i u tačno utvrđenom roku, najčešće posle završetka posla radi kojeg je sklopljen ugovor a izvršilac posla se obavezuje da u određenom roku obavi konkretan posao za potrebe naručioca.

Ugovor o djelu nije isto što i ugovor o radu. Poslodavac može sa određenim licem da zaključi ugovor o djelu, **radi obavljanja poslova koji su van djelatnosti poslodavca,** a koji imaju za predmet samostalnu izradu ili opravku određene stvari, samostalno izvršenje određenog fizičkog ili intelektualnog posla. Ugovor o djelu može da se zaključi i sa licem koje obavlja umjetničku ili drugu djelatnost u oblasti kulture u skladu sa zakonom.

Jednostavno, ugovorom o djelu se angažuje neko lice da napravi sajt, okreči kuću, dizajnira katalog, popravi nešto, uradi neki projekat... itd. dakle sve ono što nije svrha djelatnosti tj. za šta naručilac posla nije registrovan.

Porez po osnovu ugovora o djelu iznosi 9% (osnovicu za obračun poreza predstavlja bruto iznos naknade umanjen za troškove), a prirezi poreza su utvrđeni odlukama jedinica lokalne samouprave (osnovicu za obračun prireza predstavlja iznos poreza tj. onih odbijenih 9%). Porez i prirez plaća naručilac posla.

Bruto naknada se utvrđuje tako što iznos koji izvršilac posla dobija, podjeli sa 0,937. Shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica priznaju se troškovi u iznosu od 30% od bruto naknade, te se stoga osnovica za obračun poreza dobija kad se od bruto naknade odbije 30% troškova.

Za angažovanje nezaposlenih lica, odnosno lica koja nijesu osigurana po drugom osnovu, na osnovicu 70% ugovorene bruto naknade, obračunava se porez po odbitku po stopi od 9% i prirez po stopama koje su utvrđene odlukama jedinica lokalne samouprave, kao i doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje na teret osiguranika 15% i doprinosi za zdravstveno osiguranje na teret osiguranika 8,50%. Za isplatu naknade po osnovu ugovora o djelu za lica koja nijesu prijavljena na PIO i zdravstveno osiguranje po drugom osnovu, određena je šifra 048 – Ugovorena naknada (ugovor o djelu, autorski ugovor i dr.), a koja se unosi u Izvještaj o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima Obrazac IOPPD

Znači, doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje i za zdravstveno osiguranje kod lica koja ostvaruju ugovorenu naknadu (ugovor o djelu, autorski honorar) plaćaju se samo u slučaju kada navedena lica nijesu obveznici doprinosa po drugom osnovu tj. nisu nigdje zaposlena.

Ukoliko lica koja ostvaruju ugovorenu naknadu nijesu obveznici doprinosa po drugom osnovu u tom slučaju su ta lica i obveznici doprinosa za PIO i zdravstveno osiguranje, po stopi od 20,5%, odnosno 12,8%, koje obračunava i uplaćuje isplatilac ugovorene naknade prilikom njene isplate shodno članu 21 stav 5 Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (Sl. list CG, br. 13/07 …42/19).

Osnovica za obračun doprinosa je ista kao i za obračun poreza. Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje u članu 5 stav 1 tačka 13 i članu 6 stav 1 tačka 19 propisuje da su obveznici doprinosa za PIO I zdravstveno osiguranje lica koja ostvaruju ugovorenu naknadu, ako nijesu obveznici ovih doprinosa po nekom drugom osnovu.

Pravilnik o bližim uslovima, načinu utvrđivanja i dokazima za utvrđivanje statusa osiguranika zdravstvenog osiguranja koji nijesu u radnom odnosu (Sl. list Crne Gore, br. 32/16) u članu 2 stav 1 tačka 5 određuje da lica koja nijesu u radnom odnosu su i lica koj obavljaju poslove po osnovu ugovora o djelu, odnosno poslove po osnovu autorskog ugovora, kao i poslove po osnovu drugih ugovora po osnovu kojih za izvršeni posao ostvaruju naknadu. U članu 3 ovog pravilnika propisuje da se utvrđivanje statusa osiguranika za ova lica vrši podnošenjem jedinstvene prijave za registraciju obveznika doprinosa (obrazac JPR).

Ministarstvo ekonomije je angažovalo lica po ugovoru o djelu za poslove koji su domena redovnih poslova u okviru programa: Zaštita intelektualne svojine.

Za navedena lica je obračunat porez na dohodak i plaćen što je i prikazanao u obrascima IOPPD ali nijesu obračunat i plaćeni doprinosi za obavezno socijalno osiguranje što je Ministarstvo ekonomije bilo dužna da učini shodno Zakonu o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

- **Potrebno je da subjekt revizije za potrebna a nepopunjena radna mjesta, u skladu sa zakonskim rješenjima, sprevede postupak javnog oglašavanja i prijem shodno Zakonu o državnim službenicima i namještenicima.**
- **Isplatilac prihoda je dužan da za isplaćene naknade po osnovu ugovora o djelu obračuna i uplati i porez na dohodak i doprinose za socijalno osiguranje.**

11.8 Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru

Na navedenoj poziciji su iskazani izdaci u iznosu od 1.620,00€ i isti se odnose na isplaćene pomoći dvojici zaposlenih zbog smrtnog slučaja u porodici, shodno Kolektivnom ugovoru.

11.9 Sudski sporovi

Revizijom je utvrđeno da u 2019. godini nije bilo sudskih sporova.

Član Senata DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Radule Žurić